

Spis treści

nr	tytuł	przykład	str.
1.	Czasowniki regularne – regelmäßige Verben ■ Czasowniki regularne ■ Czasowniki regularne z tematem zakończonym na: -t, -d, -chn, -ffen i -tm ■ Czasowniki regularne z tematem zakończonym na: -s, -ss, -ß, -z i -tz ■ Czasowniki regularne zakończone na: -eln i -ern	Wir studieren Medizin.	12
2.	Czasowniki nieregularne – unregelmäßige Verben ■ Czasowniki ze zmianą samogłoski rdzennej a na ä ■ Czasowniki ze zmianą samogłoski rdzennej e na i oraz na ie	Sie trägt heute eine Jacke.	14
3.	Czasowniki posiłkowe sein, haben, werden – Hilfsverben sein, haben werden ■ haben jako orzeczenie i czasownik posiłkowy ■ sein jako orzeczenie i czasownik posiłkowy ■ werden jako orzeczenie i czasownik posiłkowy	Wir sind Zwillinge und haben beide eine Freundin.	16
4.	Czasowniki zwrotne – reflexive Verben ■ Czasowniki zwrotne z zaimkiem zwrotnym w celowniku i bierniku	Wir treffen uns jeden Tag.	18
5.	Czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone – trennbare und untrennbare Verben ■ Czasowniki rozdzielnie złożone z przedrostkami: ab-, an-, auf-, aus-, bei-, ein-, fest-, fort-, her-, hin-, los-, mit-, nach-, statt-, teil-, vor-, weg-, zu-, zurück-, zusammen- ■ Czasowniki nierozdzielnie złożone z przedrostkami: be-, ge-, emp-, ent-, er-, miss-, ver-, zer- ■ Czasowniki używane jako rozdzielnie i nierozdzielnie złożone z przedrostkami: hinter-, über-, unter-, um-, wider- i wieder-	Wir verdienen Geld und geben es aus.	20
6.	Tryb rozkazujący – der Imperativ ■ Tworzenie trybu rozkazującego ■ Tryb rozkazujący od czasowników zakończonych na: -ten, -den, -chnen, -ffnen i -tmen ■ Tryb rozkazujący od czasowników nieregularnych ■ Tryb rozkazujący od czasowników zakończonych na: -eln i -ern ■ Tryb rozkazujący od czasowników posiłkowych: haben, sein i werden	Nehmen Sie bitte Platz!	22
7.	Czasowniki modalne – Modalverben dürfen, können, mögen, müssen, sollen, wollen ■ Odmiana czasowników modalnych ■ Zastosowanie czasowników modalnych	Ich mag Eis, aber ich darf es nicht essen.	24
8.	Czasy – Tempusformen ■ Ogólna charakterystyka form czasowych	Ich bin und bleibe verheiratet.	26
9.	Czas przyszły – Futur I, Futur II ■ Tworzenie i zastosowanie czasu przyszłego Futur I ■ Tworzenie i zastosowanie czasu przyszłego Futur II	Wann wirst du zurückkommen?	28
10.	Czas przeszły 1 – das Imperfekt ■ Tworzenie form czasu Imperfekt od czasowników słabych i modalnych wollen, sollen	Wir waren gestern in der Disko.	30

nr	tytuł	przykład	str.
	■ Tworzenie form czasu Imperfekt od czasowników mieszanych i modalnych: können, dürfen, mögen, müssen ■ Tworzenie form czasu Imperfekt od czasowników mocnych		
11.	Czas przeszły 2 – das Perfekt 1 ■ Tworzenie imiesłowu Partizip II dla czasowników słabych i mocnych ■ Tworzenie czasu Perfekt z czasownikiem posiłkowym haben ■ Tworzenie czasu Perfekt z czasownikiem posiłkowym sein	Ich bin noch nie in Hamburg gewesen.	32
12.	Czas przeszły 3 – das Perfekt 2 ■ Tworzenie imiesłowu Partizip II od czasowników słabych ■ Tworzenie imiesłowu Partizip II od czasowników mocnych ■ Tworzenie imiesłowu Partizip II od czasowników zakończonych na: -ieren i -eien ■ Tworzenie imiesłowu Partizip II od czasowników mieszanych ■ Tworzenie imiesłowu Partizip II od czasowników rozdzielnie złożonych ■ Tworzenie imiesłowu Partizip II od czasowników nierozdzielnie złożonych ■ Tworzenie imiesłowu Partizip II od czasowników złożonych z dwóch bezokoliczników ■ Użycie czasowników występujących w formie słabej i mocnej	Wir sind nach Berlin gezogen und haben dort studiert.	34
13.	Czas przeszły 4 – das Perfekt 3 ■ Tworzenie czasu Perfekt od czasowników modalnych ■ Tworzenie czasu Perfekt od czasowników: fühlen, helfen, hören, lassen, sehen, spüren ■ Tworzenie czasu Perfekt od czasowników: bleiben, fahren, gehen, kommen, laufen, lehren, lernen	Ich habe die Kinder spielen sehen.	36
14.	Czas przeszły 5 – das Plusquamperfekt ■ Tworzenie czasu Plusquamperfekt ■ Zastosowanie następstwa czasów w zdaniach ze spójnikami nachdem i bevor	Mozart war als armer Mensch gestorben.	38
15.	Imiesłowy – Partizip I, Partizip II ■ Tworzenie i zastosowanie imiesłowu Partizip I ■ Tworzenie i zastosowanie imiesłowu Partizip II	Michael spricht fließend Spanisch.	40
16.	Rzeczownik z rodzajnikiem określonym – das Substantiv mit dem bestimmten Artikel ■ Odmiana rodzajnika określonego ■ Zasady użycia rodzajnika określonego	Das Haus liegt zentral, aber ruhig.	42
17.	Rzeczownik z rodzajnikiem nieokreślonym – das Substantiv mit dem unbestimmten Artikel ■ Odmiana rodzajnika nieokreślonego ■ Zasady użycia rodzajnika nieokreślonego	Wir haben eine Wohnung gekauft.	44
18.	Rzeczownik bez rodzajnika – das Substantiv ohne Artikel (Nullartikel) ■ Zasady użycia rzeczowników bez rodzajnika	Die Kette ist aus Gold.	46
19.	Deklinacja słaba rzeczowników – die schwache Deklination der Substantive ■ Przykłady rzeczowników odmiany słabej	Kennst du diesen Jungen?	48

nr	tytuł	przykład	str.
20.	Dopełniacz – der Genitiv ■ Końcówki rzeczowników w dopełniaczu ■ Odmiana rzeczowników z rodzajnikami, przeczeniem kein , zaimkiem wskazującym i dzierżawczym	Das ist der Wagen der Nachbarin.	50
21.	Biernik – der Akkusativ ■ Odmiana rzeczowników z rodzajnikami, przeczeniem kein , zaimkiem wskazującym i dzierżawczym ■ Formy ściągnięte ins, ans, aufs, vors	Wir haben eine Katze und einen Hund.	52
22.	Celownik – der Dativ ■ Odmiana rzeczowników z rodzajnikami, przeczeniem kein , zaimkiem wskazującym i dzierżawczym ■ Formy ściągnięte zur, zum, im, vom, beim	Ich kaufe der Freundin ein Buch.	54
23.	Homonimy – Homonyme	Und dann hat er mir einen Strauß gegeben.	56

24.	Przyimki z celownikiem – Präpositionen mit dem Dativ : ab, aus, außer, bei, gegenüber, mit, nach, seit, von, zu	Die Apotheke ist der Schule gegenüber.	58
25.	Przyimki z biernikiem – Präpositionen mit dem Akkusativ : bis, durch, entlang, für, gegen, ohne, um	Für wen sind diese Blumen?	60
26.	Przyimki z celownikiem i biernikiem – Präpositionen mit Dativ und Akkusativ : an, auf, hinter, in, neben, unter, über, vor, zwischen	Der Spiegel hängt an der Wand.	62
27.	Przyimki z dopełniaczem – Präpositionen mit dem Genitiv : statt (anstatt), trotz, während, wegen, aufgrund, außerhalb, anhand, anlässlich, infolge, innerhalb, unweit	Wegen schlechten Wetters warten wir zu Hause.	64

28.	Zaimek osobowy – das Personalpronomen ich, du, er, sie, es, wir, ihr, sie, Sie ■ Rodzaje zaimków	Nicht wir, sondern ihr.	66
29.	Zaimek osobowy w celowniku – das Personalpronomen im Dativ : mir, dir, ihm, ihr, uns, euch, ihnen, Ihnen	Was kann ich dir anbieten?	68
30.	Zaimek osobowy w bierniku – das Personalpronomen im Akkusativ : mich, dich, ihn, sie, es, uns, euch, sie, Sie	Wir besuchen euch morgen.	70
31.	Zaimki osobowe w celowniku i bierniku – Personalpronomen im Dativ und Akkusativ	Ich kaufe es dir.	72
32.	Zaimek dzierżawczy – das Possessivpronomen mein, dein, sein, ihr, unser, euer, ihr, Ihr	Wo ist meine Brille?	74
33.	Zaimek zwrotny – das Reflexivpronomen	Er interessiert sich für Sport.	76
34.	Zaimek wzajemny einander – das reziproke Pronomen einander	Sie lieben einander.	78
35.	Zaimek wskazujący – das Demonstrativpronomen dieser, jener, derjenige, derselbe, der gleiche, solcher/ ein solcher/solch ein	Ich nehme dieses Kleid.	80

36.	Zaimek pytający – das Interrogativpronomen wer?, wessen?, wem?, wen?, was?, welcher?, was für ein?	Wessen Geld ist das?	82
37.	Zaimek nieokreślony 1 – das Indefinitpronomen 1 ■ Zaimek nieokreślony: jemand/niemand, jeder, man, etwas/nichts ■ Zaimek nieosobowy es	Ich habe noch nichts gegessen.	84
38.	Zaimek nieokreślony 2 – das Indefinitpronomen 2 ■ Zaimek nieokreślony: mancher, einer, keiner, meiner	Manche Menschen werden oft krank.	86

39.	Przymiotnik jako orzecznik – prädikativ gebrauchte Adjektive ■ Zastosowanie przymiotników ■ Przymiotniki o znaczeniu przeciwnym/antonimy	Ich bin sehr müde.	88
40.	Stopniowanie przymiotników i przysłówków – die Komparation der Adjektive und Adverbien ■ Zasady stopniowania przymiotników i przysłówków ■ Stopniowanie nieregularne	Du bist jünger als ich.	90
41.	Odmiana przymiotnika 1 – die Deklination des Adjektivs 1 ■ Odmiana przymiotnika z rodzajnikiem określonym ■ Odmiana przymiotnika po: dieser, jeder, solcher, welcher, mancher, jener, derselbe, derjenige, alle, beide, sämtliche ■ Odmiana przymiotnika po zaimku dzierżawczym oraz przeczeniu kein w liczbie mnogiej	Die gelbe Jacke gefällt mir.	92
42.	Odmiana przymiotnika 2 – die Deklination des Adjektivs 2 ■ Odmiana przymiotnika z rodzajnikiem nieokreślonym ■ Odmiana przymiotnika po zaimku dzierżawczym oraz przeczeniu kein w liczbie pojedynczej	Ich brauche eine neue Hose.	94
43.	Odmiana przymiotnika 3 – die Deklination des Adjektivs 3 ■ Odmiana przymiotnika bez rodzajnika ■ Odmiana przymiotnika po: einige, viele, wenige, andere, verschiedene, mehrere, etliche, einzelne ■ Odmiana przymiotnika po liczebnikach głównych ■ Odmiana przymiotnika po zaimkach nieokreślonych etwas, nichts, viel, wenig	Er hat großen Hunger.	96
44.	Przymiotnikowa odmiana rzeczowników – die Substantivierung der Adjektive und Partizipien	Die Reisenden steigen aus.	98

45.	Liczebniki główne 1 – Kardinalzahlen 1 ■ Równania	Ich bin vierzehn Jahre alt.	100
46.	Liczebniki główne 2 – Kardinalzahlen 2 ■ Ceny, lata, ułamki, miary	Die Karte kostet zwei Euro.	102
47.	Liczebniki porządkowe – Ordinalzahlen ■ Zasady tworzenia liczebników porządkowych ■ Zastosowanie liczebników porządkowych	Das ist seine dritte Frau.	104
48.	Czas zegarowy – die Uhrzeit	Es ist Viertel nach eins.	106

nr	tytuł	przykład	str.
49.	Rekcja czasownika – die Rektion des Verbs ■ Czasowniki rządzące dopełniaczem ■ Czasowniki rządzące celownikiem ■ Czasowniki rządzące biernikiem ■ Czasowniki z dopełnieniem przyimkowym	Erinnerst du dich noch an mich?	108
50.	Rekcja przymiotnika – die Rektion des Adjektivs ■ Przymiotniki rządzące dopełniaczem ■ Przymiotniki rządzące celownikiem ■ Przymiotniki rządzące biernikiem ■ Przymiotniki z dopełnieniem przyimkowym	Er ist gegen Fisch allergisch.	110
51.	Rekcja rzeczownika – die Rektion des Substantivs	Ich habe Lust auf Eis.	112
52.	Negacja 1 – die Negation 1 ■ Przeczenie (zaimek): kein	Karsten hat keine Freunde.	114
53.	Negacja 2 – die Negation 2 ■ Przeczenie: nicht ■ Inne wyrazy przeczące: nein, nichts, niemand, nirgend, nie ■ Przysłówek: doch	Ich bin nicht verrückt.	116
54.	Zdanie pytające z zaimkiem pytającym – der Fragesatz mit Fragepronomen ■ Zdanie pytające z zaimkami: wer?, wem? wen?... ■ Zdanie pytające z zaimkami: nach wem?, bei wem? mit wem?... (pytanie o osoby) ■ Zdanie z przysłówkami zaimkowymi pytającymi i wskazującymi: wonach?, wobei?, womit?... (pytanie o rzeczy); danach, dabei, damit ...	Wer ist das?	118
55.	Szyk wyrazów w zdaniu oznajmującym i pytającym – die Wortfolge im Aussage- und Fragesatz ■ Zdanie oznajmujące szyk prosty zdania szyk przestawny zdania ■ Zdanie pytające pytanie rozstrzygające pytanie z zaimkiem pytającym (pytanie o uzupełnienie) ■ Zdanie rozkazujące	Gehst du mit ins Kino?	120
56.	Zdanie współrzędnie złożone – die Satzverbindung ■ Spójniki wymagające szyku prostego: und, aber, denn, oder, sondern ■ Spójniki wymagające szyku przestawnego: also, außerdem, dann, deshalb/darum/deswegen, sonst, trotzdem	Wir essen zu Mittag und unsere Eltern gehen ins Kino.	122
57.	Zdanie podrzędnie złożone – das Satzgefüge ■ szyk wyrazów w zdaniu pobocznym ze spójnikiem weil i dass	Ich wusste nicht, dass du krank bist.	124
58.	Zdanie pytające zależne – der indirekte Fragesatz ■ Zasada użycia spójnika: ob i zaimków pytających: wer, wessen, wem, wen, wann, wie, wo, mit wem, womit ...	Ich möchte wissen, ob ihr kommt.	126
59.	Zdanie warunkowe – der Konditionalsatz ■ Zasady użycia spójników: wenn, falls ■ Inne formy zdań warunkowych – zdanie bezspójnikowe	Wenn es regnet, bleiben wir zu Hause.	128

nr	tytuł	przykład	str.
60.	Zdanie okolicznikowe celu – der Finalsatz ■ Zasady użycia spójników: damit, um ... zu	Er spart Geld, um ein Auto zu kaufen.	130
61.	Zdanie okolicznikowe czasu 1 – der Temporalsatz 1 ■ Zasady użycia spójników: als, wenn	Als ich krank war, nahm ich die Tabletten ein.	132
62.	Zdanie okolicznikowe czasu 2 – der Temporalsatz 2 ■ Zasady użycia spójników: während, bevor/ehe, seitdem/seit, nachdem, bis, sooft, solange, sobald	Ich warte, bis sie mich anruft.	134
63.	Zdanie okolicznikowe przyczyny – der Kausalsatz ■ Zasady użycia spójników: weil, da	Da es regnet, bleiben wir zu Hause.	136
64.	Zdanie przyzwalające – der Konzessivsatz ■ Zasady użycia spójników: obwohl/obgleich/obschon/obzwar ■ Zasady użycia spójnika: trotzdem	Obwohl wir Urlaub haben, bleiben wir in der Stadt.	138
65.	Zdanie przydawkowe – der Attributsatz ■ Zdanie przydawkowe z zaimkiem względnym (który, która, które): der/dessen/dem/den, die/deren/der/die, das/dessen/dem/das, die/deren/denen/die ■ Przyimki z zaimkiem względnym (na którą, do którego, po którym, od którego): auf die, an den, nach dem, von dem	Das ist eine Frau, die mit mir zusammen arbeitet.	140
66.	Przydawka rozwinięta – das erweiterte Attribut	Der gestern gekaufte Fernseher ist kaputt.	142
67.	Zdanie okolicznikowe sposobu – der Modalsatz ■ Zasady użycia spójników: indem, dadurch dass ■ Zasady użycia spójników: anstatt dass/statt dass (anstatt ... zu/statt ... zu), ohne dass (ohne ... zu)	Statt der Mutter zu helfen, ging sie ins Kino.	144
68.	Zdanie porównawcze – der Komparativsatz ■ Zasady użycia spójników: wie, als ■ Zasady użycia spójników: je ... desto/je ... umso	Er ist begabter, als man geglaubt hat.	146
69.	Zdania ze spójnikami wieloczęłkowymi – Sätze mit mehrteiligen Konjunktionen ■ Zasady użycia spójników wieloczęłkowych bald ... bald, einerseits ..., andererseits, entweder ... oder, mal ... mal, nicht nur ..., sondern auch, sowohl ... als/wie auch, teils ... teils, weder ... noch, zwar ..., aber	Bald lacht sie, bald weint sie.	148
70.	Bezokolicznik z zu i bez zu – der Infinitiv mit und ohne zu	Du brauchst nicht zu lügen.	150
71.	Konstrukcje bezokolicznikowe 1 – Infinitivkonstruktionen 1 ■ Konstrukcje bezokolicznikowe z zu w czasie Perfekt	Er hat versprochen, mehr Deutsch zu lernen.	152
72.	Konstrukcje bezokolicznikowe 2 – Infinitivkonstruktionen 2 ■ Konstrukcje bezokolicznikowe bez zu w czasie Perfekt ■ Szyk wyrazów w zdaniu pobocznym	Sie sind einkaufen gefahren.	154
73.	Konstrukcje bezokolicznikowe 3 – Infinitivkonstruktionen 3 ■ Konstrukcje bezokolicznikowe ze spójnikami: um ... zu, anstatt/statt ... zu, ohne ... zu ■ Bezokolicznikowe równoważniki zdań dopełnieniowych ■ Czasownik posiłkowy haben + zu w znaczeniu „musieć” ■ Czasownik posiłkowy sein + zu	Uwe spielt Fußball, statt Hausaufgaben zu machen.	156

nr	tytuł	przykład	str.
74.	Spójniki – Konjunktionen ■ Spójniki z szykiem prostym (podmiot na pierwszym miejscu) ■ Spójniki z szykiem przestawnym (orzeczenie na pierwszym miejscu) ■ Spójniki z szykiem przestawnym (orzeczenie na końcu zdania) ■ Spójniki wieloczłonowe: je ... desto/je ... umso ■ Konstrukcje bezokolicznikowe	Mach alle Fenster zu, bevor du gehst.	158
75.	Strona bierna 1 – das Passiv 1 ■ Zasady tworzenia strony biernej: werden + Partizip II	Das Hochhaus wird seit 8 Jahren gebaut.	160
76.	Strona bierna 2 – das Passiv 2 ■ Zasady tworzenia strony biernej w czasie: Präsens, Imperfekt, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I ■ Strona bierna w zdaniu pobocznym	Das Auto ist schon verkauft worden.	162
77.	Strona bierna 3 – das Passiv 3 ■ Strona bierna z czasownikami modalnymi ■ Strona bierna z czasownikiem modalnym w zdaniu pobocznym	Das Fahrrad muss noch repariert werden.	164
78.	Strona bierna 4 – das Passiv 4 ■ Strona bierna bez sprawcy czynności – man/es ■ Strona bierna bez sprawcy czynności z czasownikami modalnymi ■ dopełnienie w celowniku, grupy przyimkowe, okolicznik miejsca	Es wird hier nicht geraucht.	166
79.	Strona bierna 5 – das Passiv 5 ■ Strona bierna określająca stan: Zustandspassiv sein + Partizip II ■ Formy konkurencyjne dla strony biernej lassen + sich + bezokolicznik sein + zu + bezokolicznik sein + przymiotnik (-bar, -lich, -wert)	Das Fenster ist zugemacht.	168
80.	Tryb przypuszczający 1 – der Konjunktiv II 1 ■ Tworzenie trybu przypuszczającego Konjunktiv Imperfekt formy regularne: hätte, wäre, gäbe ... formy nieregularne: gewönne, hülfe, kennte ... ■ Tworzenie trybu przypuszczającego Konjunktiv Plusquamperfekt hätte + Partizip II wäre + Partizip II ■ Tworzenie trybu warunkowego Konditional I würde + bezokolicznik	Wenn ich Zeit hätte, würde ich ins Grüne fahren.	170
81.	Tryb przypuszczający 2 – der Konjunktiv II 2 ■ Tworzenie zdań warunkowych w trybie przypuszczającym warunek możliwy do spełnienia – Konjunktiv Imperfekt warunek niemożliwy do spełnienia – Konjunktiv Plusquamperfekt	Wenn Eva Zeit hätte, gingen wir spazieren.	172
82.	Tryb przypuszczający 3 – der Konjunktiv II 3 ■ Zastosowanie trybu przypuszczającego Konjunktiv Imperfekt w różnych typach zdań ■ Zastosowanie trybu przypuszczającego Konjunktiv Plusquamperfekt w różnych typach zdań	Du siehst aus, als ob du krank wärest.	174

nr	tytuł	przykład	str.
83.	Der Konjunktiv I 1 – der Konjunktiv I 1 ■ Tworzenie i zastosowanie trybu przypuszczającego Konjunktiv Präsens ■ Tworzenie i zastosowanie trybu przypuszczającego Konjunktiv Perfekt ■ Tworzenie i zastosowanie trybu przypuszczającego Konjunktiv Futur	Die Zeitung berichtet, es werde immer wärmer.	176
84.	Der Konjunktiv I 2 – der Konjunktiv I 2 ■ Tworzenie i zastosowanie mowy zależnej – die indirekte Rede mowa niezależna – mowa zależna ■ Zastosowanie czasowników modalnych w mowie zależnej	Monika sagt, ich sollte mehr lernen.	178

85.	Wyrażenia rzeczownikowo-czasownikowe 1 – Funktionsverbgefüge 1	Er ist wieder in Wut geraten.	180
86.	Wyrażenia rzeczownikowo-czasownikowe 2 – Funktionsverbgefüge 2	Ich mache euch einen Vorschlag.	182

87.	Końcówki słotwórcze 1 – Suffixe 1 ■ Końcówki słotwórcze rzeczowników: -er, -ler, -e, -in, -heit, -keit, -schaft, -t, -ung, -chen, -lein, -tum	Das Kätzchen gehört dem Mädchen.	184
88.	Końcówki słotwórcze 2 – Suffixe 2 ■ Końcówki słotwórcze przymiotników: -ig, -isch, -lich, -bar, -haft, -los	Die Krankheit ist unheilbar.	186

Testy	188
Formy podstawowe czasowników mocnych i nieregularnych	212
Rekcja czasowników	215
Rekcja przymiotników i rzeczowników	217
Klucz do zadań	218
Klucz do testów	230